

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærsvvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
20. januar 2023

Forfatter:
LTK/LTK

NOTAT

TILLÆG TIL METODEANMELDELSE AF KAPACITETSKONVERTERING MELLEM ENTRY- PUNKTER

Energinet anmeldte den 11. november 2022 en metode for kapacitetskonvertering mellem entry-punkter. Forsyningstilsynet har efterfølgende over for Energinet udtrykt bekymring for, om konverteringsmekanismen kunne indebære diskrimination. Energinet har forstået Forsyningstilsynets bekymring således, at den angår to situationer:

1. Anvendelse af kapacitetskonverteringsmekanismen i tilfælde af overefterspørgsel i forbindelse med en konkret auktion for et givent entry-punkt
2. Det forhold, at allerede konverteret kapacitet i forbindelse med et "langt kapacitetsprodukt" i en tidligere auktion "blokerer" for senere auktioner for "kortere kapacitetsprodukter" i et givent entry-punkt for samme periode

Energinet har således i relation til spørgsmålet om diskrimination mellem shippere lagt til grund, at Forsyningstilsynet finder, at en shipper uden eksisterende entry-kapacitet ville være stillet ringere i en auktion med overefterspørgsel, da en sådan shipper ikke ville have mulighed for at byde samme pris, som en shipper der havde mulighed for at anvende kapacitetskonvertering til at nedbringe omkostningen til køb af kapacitet.

Hertil kommer Forsyningstilsynets bekymring for diskrimination i forbindelse med overefterspørgsel efter korte produkter, hvor aktører tidligere har foretaget kapacitetskonvertering i forbindelse med køb af længere produkter for samme periode.

Energinet fremsender på den baggrund dette tillæg til den tidligere fremsendte metodeanmeldelse. Tillægget indeholder supplerende bestemmelser til Betingelser for gastransport, kapitel 5.9, som har til formål at håndtere kapacitetskonvertering mellem entry-punkter i tilfælde af overefterspørgsel (1), samt ligeledes at håndtere, at der ved allerede indgåede kapacitetsaftaler ikke kan forekomme diskrimination ved senere auktioner for samme periode (2):

- (1) *"If there is over-demand in an auction of entry capacity for yearly, quarterly or monthly products it is not possible for Energinet to offer the entry capacity conversion service for the period covered by the given product."*

Over-demand on yearly products will not obstruct Energinet to offer the service for quarterly or monthly products.”

- (2) *“Subject to successful allocation of entry Firm Capacity to the Shipper at one of the respective entry points, the Shipper shall submit an entry capacity conversion service request to Energinet by email (gasinfo@energinet.dk), not later than 3 Business Days after the conclusion of the monthly capacity auction, containing the following information: reference number of the entry Firm Capacity, reference number of the Capacity Agreement(s) at the original entry point for Firm Capacity, the Capacity (kWh/Hour) and the duration (start date and end date) to be converted. A shipper who successfully have allocated firm yearly- or quarterly capacity must submit an entry capacity conversion service request for each month.”*

Det nye samlede forslag til kapitel 5.9 i Betingelser for gastransport fremgår af bilag 1.

Tilføjjelsen af punkt (1) til Betingelser for gastransport betyder i praksis, at shippere alene kan foretage kapacitetskonvertering mellem entry-punkter så længe, at auktioner for års-, kvartals- og månedskapacitet dækkende for den relevante periode ikke går i overefterspørgsel. Det sikrer, at der alene gives adgang til kapacitetskonvertering for de måneder, hvor der ikke har været overefterspørgsel. Da der i årsauktionen kun udbydes 90 pct. af den tekniske kapacitet, vil overefterspørgsel på årsauktionen ikke forhindre, at der kan tilbydes kapacitetskonvertering mellem entry-punkter i de efterfølgende kvartals- og månedsauktioner. Såfremt en årsauktion går i overefterspørgsel, kan et årsprodukt ikke konverteres. Da de sidste 10 pct. kapacitet udbydes – først som kvartalsprodukt – og evt. senere som månedsprodukt, betyder det, at der ikke vil blive udbudt et månedsprodukt, hvis der er overefterspørgsel på kvartalsproduktet.

Tilføjjelsen af punkt (2) betyder i praksis, at shippere der har købt års- eller kvartalsprodukter først kan benytte kapacitetskonvertering mellem entry-punkter, hvis de efterfølgende auktioner for henholdsvis kvartals-, og månedsprodukter ikke går i overefterspørgsel. Shippere kan først anmode om kapacitetskonvertering mellem entry-punkter, når kvartals- og månedsauktionen er overstået uden overefterspørgsel.

Denne tilføjjelse er alene relevant for års- og kvartalsprodukter. Det skyldes, at der ved hver års- og kvartalsauktion kan købes kapacitet for resten af gasåret eller for flere år jf. tabel 1 og figur 1. Dette er ikke muligt for månedsprodukter.

Tabel 1 Auktionskalender fra Prisma

Produkt	Antallet af produkter pr. auktion	Auktionsdato	Budrunde	Algoritme type
År	Min. 5 år til max 15 år ¹	Første mandag i juli	Første runde 3t 9:00 – 12:00	Ascending Clock
Kvartal ²	Q1 til Q4 Q2 til Q4 Q3 til Q4 Q4	1. mandag i august 1. mandag i november 1. mandag i februar 1. mandag i maj	Følgende runder 13:00 – 14:00 15:00 – 16:00 17:00 – 18:00	
	M1	Tredje mandag i måneden		
Dag	D1	16.30	30 minutter	Uniform price
Intradag	T+4	Hver time	30 minutter	

¹ Betyder at der minimum skal udbydes for 5 år. Produkterne bliver solgt som 1 års produkter.

² Q1 skal forstås som 1. kvartal i gasåret (oktober – december) osv.

		Udbudte mængder			
		Q1	Q2	Q3	Q4
Auktionsdato	1 mandag i aug.				
	1 mandag i nov.				
	1 mandag i feb.				
	1 mandag i maj				

Figur 1 Illustration af udbudsproces for kvartalsprodukter

Hvis en shipper fx har købt kvartalsprodukter for 2. kvartal i august året før, kan de først anmode Energinet om kapacitetskonvertering mellem entry-punkter efter, at den sidste kvartalsauktion for 2. kvartal (afholdes 1. mandag i februar) og hver af månedsauktionerne er afholdt - og kun såfremt der ikke har været overefterspørgsel. Shipperen vil således kunne anmode om kapacitetskonvertering mellem entry-punkter efter, at månedsauktionen for april er overstået (, og det såfremt hverken kvartals- eller april månedsauktion gik i overefterspørgsel). Herefter skal shipperen igen anmode om kapacitetskonvertering efter, at maj-månedsauktionen er overstået uden overefterspørgsel osv.

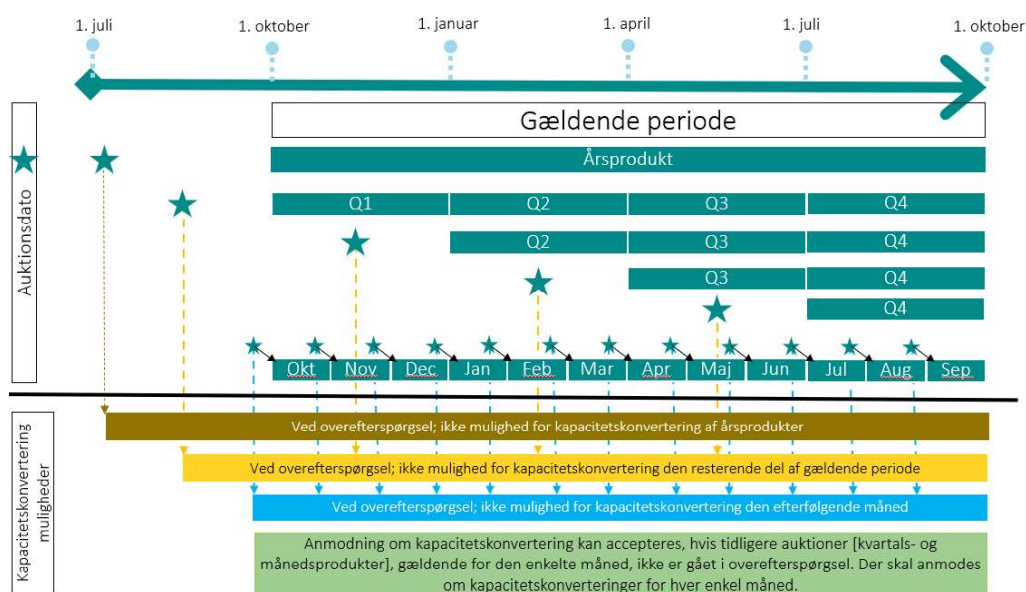
I det tilfælde at fx månedsauktionen for juni går i overefterspørgsel, og auktionen for april og maj ikke går i overefterspørgsel, kan Energinet således kun tillade kapacitetskonvertering mellem entry-punkter for to af de tre måneder i kvartalsproduktet.

Har en shipper købt et årsprodukt og ønsker kapacitetskonvertering mellem entry-punkter, kan Energinet kun tillade det, hvis (1) årsauktionen ikke gik i overefterspørgsel og (2) hvis hverken kvartals- eller månedsauktionerne går i overefterspørgsel. En shipper skal anmode om kapacitetskonvertering mellem entry-punkter for hver måned, hvor der ikke er konstateret overefterspørgsel på nogen af auktionerne (år, kvartal, måned).

Shippere skal ansøge om kapacitetskonvertering mellem entry-punkter [år, kvartal, måned] senest 3 arbejdsdage efter hver månedsauktion.

Der kan således anmodes om kapacitetskonvertering mellem entry-punkter efter hver månedsauktion er overstået (tredje mandag i hver måned). Dette sikrer, at shippere, der har købt kapacitet i god tid, ikke udelukkes fra at benytte kapacitetskonvertering mellem entry-punkter.

I Figur 2 herunder er forsøgt vist under hvilke betingelser, at det er muligt at foretage kapacitetskonvertering mellem entry-punkter for de enkelte måneder i et gasår.

Figur 2 Betingelser for godkendelse af kapacitetskonvertering mellem entry-punkter

Der ændres ved dette tillæg ikke på betalingsstrømme som anført i første metodeanmeldelse af 11. november 2022. En shipper der fx har et eksisterende årsprodukt, som ønsker konvertering til et kvartals- eller månedsprodukt skal samlet set betale merprisen for det kortere produkt.

Overvågning af anvendelse af vilkåret

Energinet vil løbende holde Forsyningstilsynet orienteret om markedets anvendelse af vilkåret, jf. at Energinet kvartalsvist afholder møder med Forsyningstilsynet vedrørende udviklingen på gasmarkedet.

Energinet vil endvidere på disse møder orientere Forsyningstilsynet, såfremt års-, kvartals- eller månedsauktionerne går i overefterspørgsel. Energinet vil yderligere på disse møder orientere Forsyningstilsynet, såfremt der ses indikationer på en ændret og uhensigtsmæssigt adfærd.

Ikrafttrædelse

Metoden finder anvendelse fra Forsyningstilsynets godkendelse af metoden (inkl. tillægget til metoden), samt at ændringen i betingelser for gastransport som følge heraf er offentliggjort.

Første mulighed for at anmode om kapacitetskonvertering mellem entry-punkter vil være efter den månedsauktion, der efterfølger Forsyningstilsynets godkendelse.

Vurdering af tillæg til metodeanmeldelse

Indledningsvist bemærkes, at det fortsat er Energinets vurdering, at der er behov for at sikre fleksibilitet i markedets anvendelse af det danske transmissionssystem henset til den nuværende ekstraordinære forsyningssituation. Det er fortsat omskiftelige omstændigheder, der præger gasmarkedet. Det er derfor fortsat væsentligt, at danske forbrugere forsynes via diversificerede og robuste forsyningskilder. Genfyldning af gaslagerne før næste vinter kan endvidere fortsat blive en kritisk faktor i forhold til forsyningssikkerheden. En fleksibel og effektiv anvendelse af gassystemet er derfor fortsat vigtig, hvilket vilkåret kapacitetskonvertering mellem entry-punkter er med til at sikre.

Det er Energinets vurdering, at den ovenfor beskrevne tilføjelse til metodeanmeldelsen imødekommer bekymringen om potentiel diskrimination mellem shippere med og uden eksisterende entry kapacitet i tilfælde af overefterspørgsel på et entry-punkt.

I relation til spørgsmålet om potentiel diskrimination mellem shippere, er det Energinets vurdering, at det er sagligt at skelne mellem auktioner for længerevarende produkter for henholdsvis års-, kvartals- og månedsprodukter og de korterevarende dags- og intradagsprodukter. Det skyldes, at produkterne ikke er sammenlignelige, da de tjener forskellige formål.

De længerevarende produkter benyttes først og fremmest til at sikre en stabil forsyning af gas. De korterevarende produkter benyttes derimod i højere grad af shipperne til at optimere og balancere deres gasporteføljer på dagsniveau. Længerevarende produkter købes desuden også på baggrund af et helt andet informationsniveau end korterevarende produkter. Ligeledes er der også forskellige tarifsatser afhængigt af produkternes varighed. De to typer af produkter er således ikke i direkte konkurrence med hinanden og dermed sammenlignelige. Energinet finder således, at en situation med overefterspørgsel efter dagskapacitet ikke kan sammenlignes med en situation med overefterspørgsel efter måneds-, kvartals- eller årskapacitet.

I hver af de pågældende auktioner for længerevarende produkter vil shippere byde ind på samme priskurve, og markedet har fuld gennemsigtighed om, hvilke vilkår der er gældende. Hvis efterspørgslen er stor nok til, at auktionen går i overefterspørgsel, vil markedet kunne justere buddene herefter, da auktioner på års-, kvartals-, og månedsprodukter er 'Ascending clock' auktioner.

Princippet ved ascending clock auktioner er, at hvis der er overefterspørgsel i første budrunde, vil auktionen gå ind i 2. budrunde. I 2. budrunde vil alle shippere have kendskab til, at auktionen er gået i overefterspørgsel, og at konvertering ikke er mulig. Shipperne kan i 2. budrunde justere deres bud herefter.

Auktioner på de korterevarende produkter er desuden 'uniform price' auktioner og derfor anderledes end for de længerevarende produkter. Ved 'uniform price' auktioner er der ikke flere budrunder. Shippere har dermed ikke mulighed for at justere deres bud i tilfælde af overefterspørgsel.

Det er dermed Energinet vurdering, at overefterspørgsel på korterevarende produkter ikke bør have betydning for tidligere foretagne kapacitetskonverteringer mellem entry-punkter. Det forhold, at kontrakter skal indgås på gennemsigtige vilkår, taler endvidere for, at tidligere kapacitetskonverteringer bør bestå, i tilfælde af at der ved efterfølgende auktioner på korterevarende produkter opstår overefterspørgsel. Det skyldes, at kapaciteten på det eksisterende punkt, hvor der er foretaget konvertering, sættes til salg på markedet. Andre shippere kan således have købt kapaciteten i mellemtiden, og det vil dermed ikke være muligt at annullere den allerede indgåede konvertering og levere kapaciteten tilbage til den oprindelige ejer. Hvis overefterspørgsel på dags-, og intradagsauktioner kan annullere konverteringer, vil det skabe stor usikkerhed for shippere om omkostningerne på deres kapacitetskontrakter. Det vurderes ligeledes, at det vil være urimeligt, hvis overefterspørgsel i en enkel time eller dag skal annullere en konvertering på et helt månedsprodukt. Energinet bemærker endvidere hertil, at det ikke vil være muligt at administrere en ordning, hvor shippere fx skal ansøge om kapacitetskonverteringer mellem entry-punkter hver dag.

I forhold til overefterspørgsel på årsauktioner er det Energinets vurdering, at en sådan overefterspørgsel ikke vil blokere muligheden for efterfølgende kapacitetskonvertering mellem entry-punkter på hhv. kvartals- og månedsprodukter. Det skyldes, at kun 90 pct. af kapaciteten udbygges på årsprodukter, samt at kvartals- og månedsauktionerne ligger senere end årsauktionen. Da markedet byder på yderligere kapacitet på et senere tidspunkt, hvor forholdene på gasmarkedet kan have ændret sig, bør disse to auktioner vurderes uafhængigt af hinanden i forhold til spørgsmålet om diskrimination.

Overefterspørgsel på årsauktioner fører således ikke nødvendigvis til overefterspørgsel på kvartals- og månedsauktioner, og det har ikke nødvendigvis nogen indflydelse på buddene på de efterfølgende kvartals- og månedsauktioner. Energinet vurderer derfor, at overefterspørgsel på årsauktioner ikke er direkte sammenlignelig med de efterfølgende kvartals- og månedsprodukter, og at det dermed ikke vil være diskriminerende.

Det er Energinets vurdering, at shippere med dette tillæg til metoden, har lige muligheder for at købe kapacitet i alle auktioner, og at det sker på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende vilkår. Det er endvidere Energinets vurdering, at metoden med denne justering fortsat understøtter formålet om mere fleksibilitet i systemet samtidig med, at den imødekommer Forsyningstilsynets bekymring for diskrimination mellem shipperne.

Energinet skal afslutningsvist bemærke, at det fremgår af de fremsendte høringsvar fra markedet, at alle har været positive overfor det foreslåede vilkår. Hverken shippere med eller uden eksisterende entry-kapacitet har udtrykt sig negativt om vilkåret eller udtrykt bekymring vedrørende diskrimination i forhold til den anmeldte ændring.

Bilag 1

“Capacity conversion in relation to Entry Points Energinet offers the Shipper a free-of-charge entry capacity conversion service. The entry capacity conversion service allows the Shipper having contracted existing entry capacity at either Entry Ellund, Entry North Sea, Entry Nybro or Entry Faxe, and having successfully been allocated Firm Capacity at another of the above mentioned entry points to convert such entry Firm Capacity towards the new entry point. The entry capacity conversion service applies to Annual, Quarterly and Monthly Capacity.

If there is over-demand in an auction of entry capacity for yearly, quarterly or monthly products it is not possible for Energinet to offer the entry capacity conversion service for the period covered by the given product. Over-demand on yearly products will not obstruct Energinet to offer the service for quarterly or monthly products”

Subject to successful allocation of entry Firm Capacity to the Shipper at one of the respective entry points, the Shipper shall submit an entry capacity conversion service request to Energinet by email (gasinfo@energinet.dk), not later than 3 Business Days after the conclusion of the monthly capacity auction, containing the following information: reference number of the entry Firm Capacity, reference number of the Capacity Agreement(s) at the original entry point for Firm Capacity, the Capacity (kWh/Hour) and the duration (start date and end date) to be converted. A shipper who successfully have allocated firm yearly- or quarterly capacity must submit an entry capacity conversion service request for each month.

Not later than 3 Business Days after the receipt of an entry capacity conversion service request, Energinet will notify the Shipper by email whether the received request is in compliance with the formal requirements. In case the request is incomplete or incorrect, the Shipper will be invited to complete or correct it. After successful conversion of the entry Capacity by Energinet, the Shipper will only pay for the new entry Firm Capacity. The Capacity becoming available by the application of the entry capacity conversion service will be reoffered by Energinet.”